

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора ЛНУП
№ 167 від 14 червня 2024 року

УХВАЛЕНО
Вченою радою ЛНУП
протокол №10 від 12 червня 2024 року

ПОЛОЖЕННЯ
про туристичний історико-краєзнавчий маршрут
«СТЕЖКАМИ СТЕПАНА БАНДЕРИ»

Дубляни 2024

1. Загальні положення

- 1.1. Вид маршруту: **пішохідний**
- 1.2. Форма: **комбінований**
- 1.3. Складність: **простий**
- 1.4. Сезонність: **цілорічний**
- 1.5. Протяжність: **2,5 км**
- 1.6. Тривалість: **1,5 – 2,5 год**
- 1.7. Функції: **освітня, виховна, рекреаційна, краєзнавча**
- 1.8. Розробники: **кафедра туризму Львівського національного університету природокористування**

2. Найменування та місцезнаходження

2.1. Повне найменування: туристичний історико-краєзнавчий маршрут «СТЕЖКАМИ СТЕПАНА БАНДЕРИ»

2.2. Місце знаходження: територія Львівського національного університету природокористування.

3. Мета та завдання маршруту

3.1. Мета маршруту:

- Навчальна: ознайомити туристів з біографією С. Бандери, зокрема його студентськими роками;
- Виховна: сприяти національно-патріотичному вихованню учнівсько-студентської молоді, вітчизняних та іноземних туристів;
- Розвиваюча: сприяти розвитку пізнавального інтересу, спостереження, уміння розглядати факти крізь призму історичного процесу;
- Профорієнтаційна: ознайомити з територією і матеріально-технічною базою.

3.2. Завдання маршруту:

- Відкрити для туристів ЗВО, де навчався С. Бандера
- Висвітлити характерні особливості його студентського життя
- Оглянути місця, де він формувався як особистість.

4. Перелік і опис атракційно-екскурсійних об'єктів на маршруті

1. Пам'ятник Степанові Бандері
2. Корпус факультету землевпорядкування та туризму і меморіальна дошка С. Бандері
3. Меморіальна дошка Героям Небесної Сотні
4. Професорський будинок
5. Храм Успіння Пресвятої Богородиці ПЦУ

6. Проживання та харчування для студентів жителями м. Дубляни
7. Будинок Просвіта – С. Бандера учасник художньої самодіяльності
8. Українська греко-католицька церква Успіння Пресвятої Богородиці, парафіянином якої був С. Бандера
9. Стара рільнича школа
10. Місце другого професорського будинку (вул. Довбуша, 3)
11. Ботанічний сад Ботаніка
12. Лабораторія (хімічний корпус)
13. Гуртожиток №5, де проживав С. Бандера
14. Дослідні поля (полеткі) – гуртожитки №6, №7
15. Музей С. Бандери та Головний корпус ЛНУП
16. Музей історії ЛНУП

5. Загальний опис маршруту

Ми знаємо Степана Бандеру як українського політичного та активного громадського діяча, революціонера, провідника УВО та ОУН, ідеолога та практика українського націоналістичного руху. А його студентське життя залишається у тіні його боротьби за незалежність України.

Як відомо, у 1928–1933 рр. Степан Бандера навчався на рільничо-лісовому факультеті Львівської Політехніки, до якого входила колишня Академія рільництва у Дублянах. І сьогодні, проходячи повз пам'ятник Степана Бандери в Дублянах, молодь іде тими ж стежками, якими у свої студентські роки ходив борець за незалежність України.

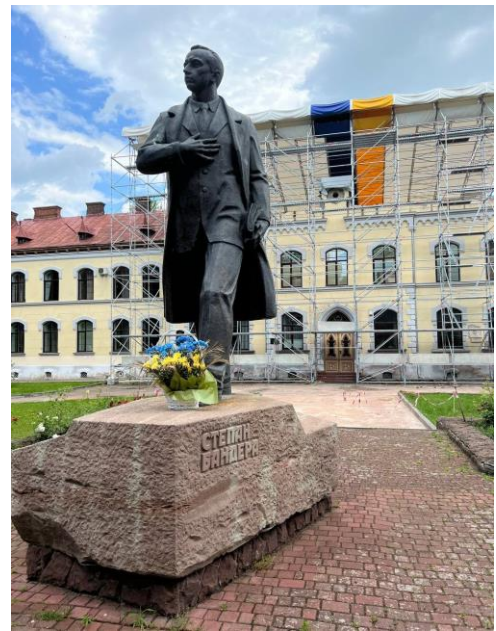
1. Пам'ятник Степанові Бандері

4 січня 1999 року було урочисто відкрито Музей С. Бандери за участі його сестри - Оксани. Тоді ж було закладено камінь під майбутній пам'ятник.

5 жовтня 2002 року у Дублянах перед Академічним корпусом постав у бронзі пам'ятник великому синові українського народу, славетному провіднику українських національно-визвольних змагань ХХ століття Степанові Бандері. Пам'ятник притягує до себе національно свідомих громадян не тільки нашого краю, але й усієї України, а також численних гостей з-за кордону.

Освячення каменя під пам'ятник С. Бандері (1999р.)

Пам'ятник С. Бандері (сучане фото)

2. Корпус факультету землевпорядкування та туризму і меморіальна дошка С. Бандері

У 1888 році архієпископ Моравський в присутності маршала галицького сейму Яна Тарновського й інших поважних осіб посвятив новий головний навчальний корпус академії. За словами місцевих жителів, на стриху корпусу колись знаходились документи пов'язані з Бандерою. Де вони зараз - невідомо.

1 січня 2024 року на День народження Степана Бандери російська терористична федерація, завдала удару дронами типу "Шахід" у корпус факультету землевпорядкування та туризму. Дах та перекриття зазнали руйнувань. На щастя ніхто не постраждав. Над корпусом споруджено купол від замокання за кошти благодійників. Корпус є пам'яткою місцевого значення і окрасою як університету так і Дублян. Зазнав пошкоджень від вибухів і механізм годинника, який був вмонтований у фасад. Та майстер годинникарства, доцент кафедри механіки, викладач Олексій Бурнаєв працює над його реконструкцією. І сподіваємось, дзвін годинника відбиватиме години нашої незалежності у мирний час.

Історія Львівського національного університету природокористування розпочинається 9 січня 1856 року, коли в селі Дубляни під Львовом на кошти і під патронатом Галицького господарського товариства з ініціативи його президента відомого філантропа та мецената Леона Сапєги, була відкрита рільнича школа. Тогочасні документи свідчать, що метою школи, як і всіх аналогічних наукових закладів, було збільшення чисельності господарств, ведення яких ґрунтувалося на раціональному вивченні законів природи. Школа стала середнім професійним

спеціальним навчальним комплексом з деякими ознаками вищої школи і мала на меті сприяти подальшому вдосконаленню сільськогосподарського виробництва на основі проведення наукових експериментів і дослідів.

Рільнича школа в Дублянах у 1878 році стала державним, а у 1880 році — вищим навчальним закладом. У 1901 році Вищій рільничій школі у Дублянах було присвоєно статус Академії на підставі ухвали міністра землеробства Австро-Угорщини. Академія стала одним із провідних центрів аграрної науки і освіти у Східній та Західній Галичині та опинилася в переліку кращих на той час навчальних закладів Європи.

Перша світова війна на деякий час пригальмувала науково-навчальний процес у Дублянах, а в роки визвольних змагань ЗУНР (1918-1919 рр.) у приміщеннях Академії перебували напостої вояки УГА.

Приєднання західних областей України до Польської держави вплинуло на розвиток подій у Дублянах. Потреба вишколу щораз більшої кількості студентів, брак навчальних площ, неможливість нового капітального будівництва в післявоєнний час змусили дирекцію Академії та владні структури шукати виходу із скрути в об'єднанні з вищими навчальними закладами Львова. Таким чином Академія втратила автономію та увійшла до складу Львівської політехніки. На базі Академії у листопаді 1919 року було створено рільничо-лісовий факультет Львівської політехніки. Перші три семестри навчання відбувалися у Львові, а три наступні — в Дублянах.

З початком Другої світової війни та приєднанням Західної України до Радянського Союзу відбулися суттєві зміни в діяльності вищої школи в краї. У жовтні 1939 року Львівську політехніку було перейменовано на Львівський політехнічний інститут, у складі якого до 1941 р. залишався рільничо-лісовий факультет. В інституті були розроблені заходи для перебудови навчального процесу і наукової роботи, також було реорганізовано адміністративне керівництво.

З приходом німецької окупаційної влади вищі навчальні заклади Львова фактично припинили свою діяльність. У серпні 1942 року навчальний заклад у Дублянах продовжив свою роботу як Державні фахові сільськогосподарські курси у Львові, підпорядковані відділу науки та навчання генерал-губернаторства. Мова викладання — німецька.

Після Другої світової війни рільничо-лісовий факультет Львівського політехнічного інституту відновлює свою роботу. Розвиток продуктивних сил західноукраїнського краю вимагав збільшення кількості фахівців сільськогосподарського виробництва, розширення спектра спеціальностей, тому на базі факультету за рішенням Ради Міністрів СРСР і наказом міністра вищої освіти СРСР від 30 вересня 1946 року створено Львівський сільськогосподарський інститут.

Поляки змушені були виїхати до Польщі. Слід відзначити, що там бракувало кваліфікованих фахівців сільського господарства і саме викладачі з Дублян

причинилися до відродження польської рільничої науки.

Національно-визвольні змагання кінця 80-х і початку 90-х років ХХ століття в Україні не оминули і Дубляни, тут розпочалася активна декомунізація навчального процесу. Першого вересня 1990 року над головним корпусом інституту урочисто підняли національний прапор.

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. на базі сільськогосподарського інституту створено Львівський державний аграрний університет. 24 березня 2008 року згідно з Указом Президента України Львівському державному аграрному університету надано статус національного.

Після проголошення незалежності України, у 1993 р. на фасаді старого академічного корпусу Університету в Дублянах встановлено меморіальну таблицю з написом і рельєфним портретом Степана Бандери різця львівських скульпторів Василя і Володимира Одрехівських.

Навчальний будинок Академії в Дублянах
(1934 р.)

Корпус факультету землевпорядкування
та туризму (сучасне фото)

Меморіальна дошка С. Бандері

3. Меморіальна дошка Героям Небесної Сотні

Від героїв минулого переходимо до героїв сучасності, які як і Степан Бандера боролися за незалежність нашої держави.

Герої Небесної Сотні - це 107 учасників Революції Гідності та активістів Майдану, які були вбиті. Назва "Небесна Сотня" виникла на фоні структурних одиниць Самооборони Майдану (2013-2014 рр.). Революція Гідності розпочалась з Євромайдану – громадяни України, переважно студенти, вийшли на протест спочатку через відмову влади від напрямку до євроінтеграції, а після побиття студентів загонами "Беркуту", проти концентрації влади в руках Віктора Януковича та його «сім'ї», міліцейського режиму та через небажання народу України миритись із перетворенням країни на одну з колоній росії.

Серед Героїв мешканець міста Дубляни - Жаловага Анатолій. Закінчив Львівський державний університет фізичної культури. Кандидат в майстри спорту.

Загинув на вулиці Інститутській в Києві від кулі снайпера, яка влучила йому в голову. Тіло знайшли на подвір'ї біля Михайлівського собору. Похований в Дублянах. Герою було 33 роки.

Меморіальна дошка Героям Небесної Сотні

Герой Небесної Сотні Анатолій Жаловага

4. Професорський будинок

Початки школи були складними. Бракувало фінансування, погані дороги, місцеві ґрунти були бідними, вода з високим вмістом заліза, були складнощі з організацією навчального процесу. Та поволі усе налагоджувалось. Двічі в день до Львова курсував фіакр, для транспортування викладачів, студентів а також різних речей. На першому етапі становлення школи працювало 30 викладачів, яким потрібно було десь проживати й було збудовано 2 професорських будинки. Зберігся лише один.

Професорський будинок (старе фото)

Професорський будинок (сучасне фото)

5. Храм Успіння Пресвятої Богородиці ПЦУ

Колишній костел (1878р.) збудований у неороманському стилі за кошти Адама Сапеги. Це витягнута, прямокутна у плані будівля з п'ятигранною апсидою, орієнтованою на південь. Бокові стіни та вівтарна частина підперті ступінчастими контрфорсами. Північний фасад храму, що з країв також обрамлений контрфорсами з нішами у верхній частині та фігурками ангелів у них, завершується сигнатурою з нішею в основі, в якій розташована фігура Божої Матері. Портал виконано як портик, що двосхилим дашком підпертий двома колонами з кістковими капітелями. Над порталом — кругле вікно з перспективним рустованим обрамленням. Високі вікна основного об'єму та апсиди декоровані профільованою штукатурною лиштвою. Стіни костелу вивершуються декоративним аркадним фризом. Внутрішнє й зовнішнє оздоблення, виконане малярем Діллером, вирізнялося довершеністю та мистецькою красою. Прибудова до східного фасаду костелу та реорганізація споруди в бібліотеку, друкарню й спортивний зал позбавила витончену пам'ятку архітектури первинних пропорцій та краси. Тепер храм відновлено, і його використовують парафіяни Української православної церкви.

Колишній костел

Сучасний храм

6. Проживання та харчування для студентів жителями м. Дубляни

Після вигнання польськими студентами українців та євреїв з гуртожитку, Степан Бандера поселяється у домі Івана Шпіка (не зберігся). Згодом живе у Романа Колодія. Їдальня була у будинку Тушицького. Найняли кухарку польку, вона несмачно готувала та називала їх хамами та бидлом. Замінили німкенею Манцовою, фінансові питання вів п. Карафницький.

Будинок І.Колодія , де проживав С.Бандера в Дублянах у студентські роки

Будинок, у якому харчувався С.Бандера під час навчання у Дублянах

7. Будинок Просвіта – С. Бандера учасник художньої самодіяльності

«Кожний народ, що хоче добитися самостійності, мусить передусім дбати про те, щоби нижчі верстви суспільності, народні маси піднеслися до тої ступені просвіти, щоби ця народна маса почула себе членом народного організму, відчула своє міщанське й національне достоїнство й узнала потребу існування нації як окремої народної індивідуальності, бо ніхто інший, а маса народу є підставою усього» - Андрій Січинський.

Товариство «Просвіта» - громадська організація, утворена 1868 року у Львові з метою культурно-наукового розвитку, консолідації народної спільноти та піднесення національної свідомості українського народу та як протипага антиукраїнським течіям у культурному житті: колонізаторській, підтримуваній цісарською владою — з одного боку, імосквофільській, — з другого.

До 1912 року «Просвіта» видала 445 назв книжок загальним накладом 3115295 шт., мала 2944 читальні, 504 читальняні доми, 197035 членів, 2364 бібліотеки, кілька сотень аматорських гуртків, хорів, кільканадцять духових оркестрів. Кожний член товариства отримував на рік кілька книжок. 1912 року при читальнях існували 540 крамниць, 236 позичкових кас. Наприкінці 1913 року «Просвіта» мала 77 філій. Масово почали створюватися бібліотеки. У віддалені місцевості книжки надходили безплатно. Важливе місце у просвітній праці посіли виклади і відчити, «курси вищої освіти», курси навчання неписьменних. «Просвіта» підтримувала зв'язки з українцями Закарпаття, Хорватії, Боснії, Сполучених Штатів Америки, з багатьма освітніми організаціями. Сама організація з кожним роком збільшувала свою географію і масштаби. Товариство діяло аж на території «Зеленого Клину», і стало імпульсом для створення Української далекосхідної республіки. До студентського клубу доступу не було, та культурне життя виривало у народному домі "Просвіти" (клубі).

Степан Бандера був постійним відвідувачем Народного дому Просвіти, де діяла бібліотека під керівництвом Йосипа Гушницького. Сюди він заходив взяти книги, почитати газету послухати цікаву доповідь або й самому її підготувати на теми Козаччини та ведення дворового способу життя. З такимитемами і виступами Бандера відвідував довколишні села: Грибовичі, Малехів, Гряду, Муроване, Допошів, Підліски. За спогадами Парасковії Пришляк в драматичному гуртку брав С. Бандера. Вони ставили вистави "Мартин Боруля, "Мати-наймичка", "Лай серцю волю-заведе в неволю", "Наперші гулі", "Клопоти карчмаря", "Святий Миколай". Особливий успіх мав в останній виставі, де грав Антипка. Йому вона випала, бо всі ролі вже розібрали й дехто говорив, як то син священника має грати роль чорта?!

Також С. Бандера активно розспівувався з місцевими дівчатами та хлопцями своїм соковитим басом, грав на бандурі, мандоліні, гітарі, піаніно. Тут проводили репетиції, вечорниці, вистави. Студент С. Бандера був активним діячем та борцем-підпільником за волю України. Входив до спортивно-руханкових організацій та сприяв їх поширенню, серед них ЛУГ, Пласт, Укрспортклуб, Сокіл-Батько.

Показували "Сватання на Гончарівці"(Г. Квітки-Основ'яненка), Бандера грав прищелепкуватого Стецька.

Мав добрий слух, співав у хорі. Любив патріотичні та релігійні пісні, колядував.

У 16 років він став пластовим виховником і зібрав новий юнацький гурток. Багато працював для розвитку громади рідного села. Організував театральні-співочий гурток, кооператив, відділення руханково-пожежного товариства "Луг". Через це був змушений на рік відкласти вступ до університету. Коли восени 1932 року родина Бандери переїхала в село Воля Задеревацька, студент Степан за одну ніч облаштував тут читальню. Це описує селянка Ганна Іванів: "Довго не був, але багато зробив. Питав: "Хлопці, таж хіба ви не можете побудувати читальню?" А вони відповідають: "Поляки нам ни дають дерева". Він каже: "А ніч нащо?". Взяв свого брата Василя, хлопців і вночі на плечах наносили дерева і побудували. Дотепер щета читальня стоїть".

Народний дім

8. Українська греко-католицька церква Успіння Пресвятої Богородиці (1912 р.), парафіянином якої був С. Бандера

Батько С. Бандери о. Андрій був греко-католицьким священником. Виховував сина в християнських традиціях та патріотизмі, тому не важко здогадатись, що під час навчання у Дублянах студент С. Бандера відвідував цю церкву.

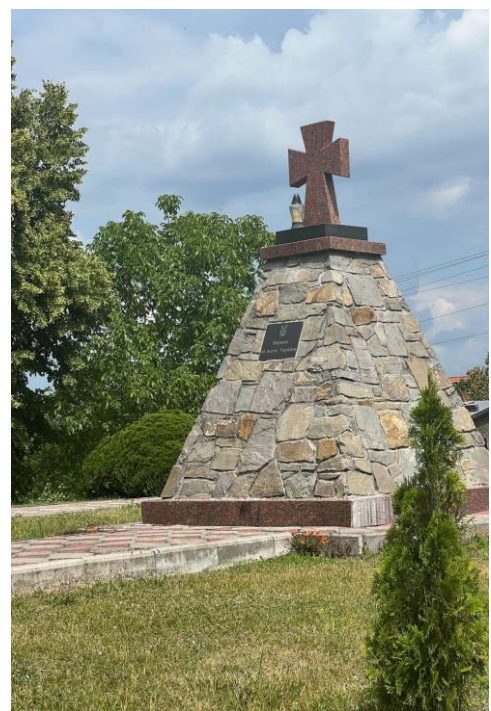
Дослідник родини Бандер Василь Щербій зафіксував спогади ровесників Степана: "Юнака бачили часто в церкві мовчазного, у глибоких роздумуваннях, коли він у молитві-розмові з Творцем вишукував в собі... Його невмирущу частинку, яка визволяє людину від страху перед загрозами у фізичному житті".

Релігійність Бандери підтверджують і односельці. Осип Базюк згадував, що

Степан часто приїжджав до рідного Старого Угринова: "Кожної неділі він ходив до церкви на Службу Божу в Угринові або Бережниці, а після обіду, одягнений деколи в пластовий однострій, їздив верхом по селах, де закладав товариства "Луг", організував молодь, учив її співу, закладав аматорські гуртки, протиалькогольні товариства тощо".

У 1930 році, коли Бандера був членом повітового проводу Калущини, він організував кінну зустріч-вітання митрополитові Андрею Шептицькому. Польська поліція з ручними скорострілами вирішила не допустити до місця Богослужіння "кінну бандерію" на чолі зі Степаном. Однак у вирішальний момент протистояння Бандера скомандував: "галопом!" — і хлопці вчасно "увігналися до міста". Після Служби Божої отець Андрій Бандера виголосив слово, вітаючи Шептицького.

Ярослав Стецько на п'яті роковини смерті Бандери зазначав: "Він був людиною глибоко релігійною. Єднав у своїй особі національну з християнською ідеєю у великій життєвій її синтезі". А на 20-ті роковини смерті Стецько додавав: "Степан Бандера належав до того роду провідників, що мали глибоку віру в Бога, й базував визвольні концепції на героїчному українському християнстві, що є світоглядною, метафізичною основою українського визвольно-революційного націоналізму".

Церква Успіння Пресвятої Богородиці УГКЦ

9. Стара рільнича школа

Поштовх до розвитку поселення дало рішення Галицького господарського товариства у 1851 р. про заснування тут рільничої школи. На жаль сама будівля не збереглася.

Перший навчальний будинок. 1896 р.

10. Місце другого професорського будинку (вул. Довбуша, 3)

Старий професорський будинок. 1909 р.

11. Ботанічний сад Ботаніка

Тут зібрано близько 40 рідкісних рослин занесених у Червону книгу.

Існує легенда, що Пані Льодинська – дублянська землевласниця, подарувала свій маєток на користь рільничої школи і звеліла після смерті поховати себе в парку поблизу озера, де було встановлено надмогильну плиту. Плита виконана з вапняку і складається з двох окремих паралелепіпедів. Більша плита обрамлена барельєфною рамкою з текстом латинською мовою: «Тут лежить Людонська жона Петра. Тіло у Львові але душею тут спочила дня лютого року 1837...Садиба залишилася, але я пішла».

У 2000 році проведено археологічні дослідження, в результаті яких жодних залишків поховання не виявлено. Плита огорожена декоративним ланцюгом.

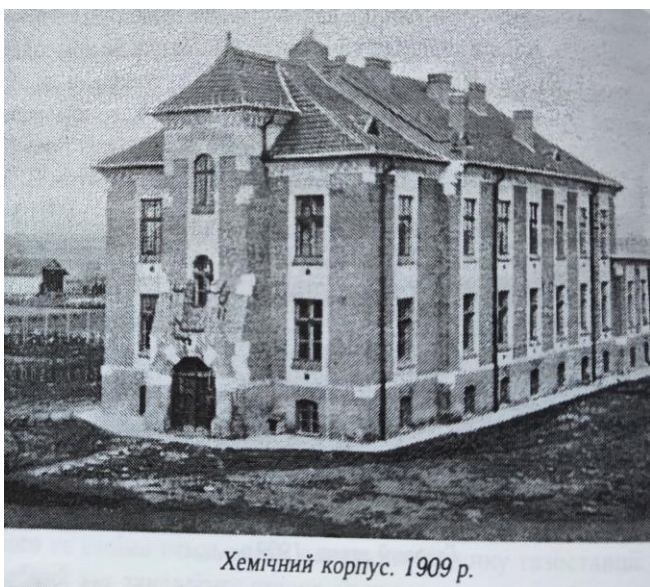
Ботаніка

Надгробна плита з написом

12. Лабораторія (хімічний корпус)

Студент С. Бандера вступив прослухав широкий спектр дисциплін, починаючи від основ економіки, геометрії, торгового права, машинознавства і до зоології, агрономії, рільництва, економічно-рільничої географії. На літніх канікулах мав виробничу практику та наукові мандрівки із викладачами.

Хемічний корпус. 1909 р.

Колишній хімічний корпус, зараз лікарня

Гуральня. 1909 р.

Приміщення колишньої гуральні

13. Гуртожиток №5, де проживав С. Бандера

Мешкав у гуртожитку на 1-му поверсі, кімната 13. Степан Бандера з дитинства багато читав. Його рідна сестра Володимира згадувала, що улюбленими письменниками майбутнього провідника були Іван Франко, Тарас Шевченко та Леся Українка. Сотник Євген Алетіяно-Попівський додав: захоплювався "Кобзарем" і образом Роберта Брюса з однойменної алегоричної поеми Лесі Українки.

Бандера знав шість мов, тож міг ознайомлюватися із класикою світової

літератури та спогадами політичних діячів в оригіналі. Мав добру пам'ять. Під час дискусій рясно цитував Святе Письмо, вислови філософів чи вірші українських поетів. Його студентський товариш Григорій Мельник розповів про розвагу, яку придумав Бандера: "Це було змагання в цитуванні уривків з літературних творів, народних пісень тощо. Наші змагання розпочинав Степан, наприклад, цитатою зі "Слова о полку Ігоревім": "Не ліпо лі не бьашет, братіє..." – і тоді до мене: "Продовжуй!". Я підхоплював цитату... Щодовше він або я міг продовжувати, то було краще".

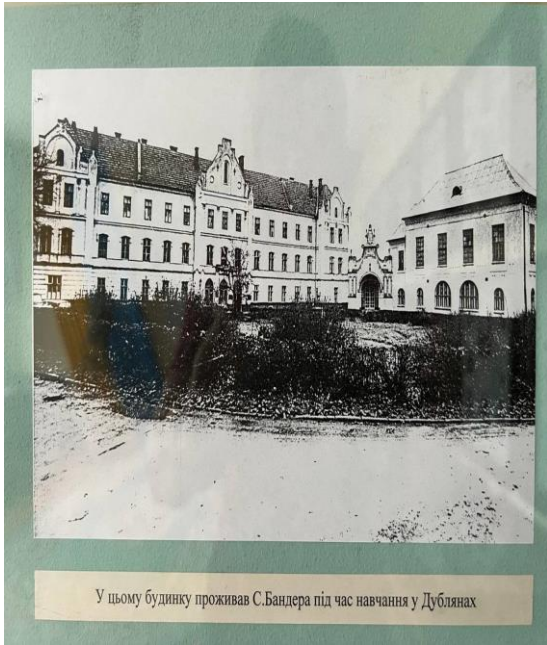
Степан навчався посередньо — переважно на "задовільно" та "добре". Пізніше Бандера згадував: "Найбільше часу й енергії я вкладав у своєму студентському періоді в революційну, національно-визвольну діяльність. Вона полонювала мене щораз більше, відсуваючи на другий плян навіть завершення студій.

Попри невисокий зріст – 159 сантиметрів у студентські роки, – серед ігрових видів спорту його найбільше цікавила кошиківка, себто баскетбол. Бігав і посідав високі місця на змаганнях зі стрибків у висоту. Ще в гімназії склав пластову вмільсть "Плавання". Для цього потрібно було вміти плавати в одязі та роздягатись у воді, володіти принаймні чотирма стилями, зокрема кролем і брасом, стрибати й пірнати, плисти без допомоги рук, рятувати потопельників. Серед зимових видів надавав перевагу лещетарству.

Навіть взимку Бандера вибігав на вулицю тільки в шортах і купався в снігу. Міг однією рукою тричі підтягнутись на турніку.

За свідченням очевидців Бандера постійно себе вдосконалював. Він в прямому сенсі "не давав ногам спокою": ходив всюди пішки, навіть 9 кілометрів до центру Львова та довколишніми селами, бігав довгі дистанції. За даними чільного пластуна і дослідника Пласту Юрія Юзича на початку 1930 рр польсько-українські взаємини далі були надзвичайно напруженими - одні використовували жорсткі репресії, другі - терор проти окремих представників окупантів. Академічна вулиця у Львові (сучасний проспект Шевченка) була своєрідним полем бою з членами польських студентських товариств. Поляки здирали з голів українських студентів "мазепинки" (головні убори на кшталт як у Січових Стрільців), а наші ж здирали ім "мацеювки" (корпоративні головні убори студентів польських організацій).

Одного вечора українці вирішили зробити генеральний наступ на ворога. С. Бандера "Баба" (пластунське псевдо Бандери) мав виступити приманкою: малий, худорлявий, скромного вигляду, він мав один вийти на Академічну в "мазепинці". А на незначній віддалі - бойовий кулак українців. Хитрість вдалася. Побачивши слабого "ворога", польські студенти почали тісним кільцем оточувати вгсвоб жертву, щоб врешті кинутися на неї з кулаками, криком та палицями. "Баба" не здався, захищаючись палицею від ударів, захищав "мазепинку". "Зацента бестіа - даць му!" (Затятий звір, вмажмо йому). Коли ж назбиралась велика юрба, щойно тоді студенти-українці пішли у наступ. С. Бандерава "мазепинка" була відбита, в полон було взято декілька "мацеювок".

У цьому будинку проживав С.Бандера під час навчання у Дублянах

Гуртожиток №5 в якому проживав С. Бандера

14. Дослідні поля (полеткі) – гуртожитки №6, №7

На місці гуртожитків №6 та №7 знаходились дослідні поля, на яких вправно практикувалися тогочасні студенти.

На дослідному полі

На місці дослідних полів «полеток» (зліва) зараз знаходяться студентські гуртожитки (справа)

15. Музей С. Бандери та Головний корпус ЛНУП

Експозиція розміщена у двох просторих залах головного корпусу Університету, на другому поверсі, поряд із приймальною ректора.

Профіль — меморіальний. Площа — 60 кв. м. З часу заснування Музею в його фондах зібрано 1600 одиниць збереження.

Музейна експозиція висвітлює тему національно-визвольних змагань українського народу у ХХ ст., навчання Степана Бандери у 1928–1933 рр. на рільничо-лісовому факультеті Львівської політехніки в Дублянах, його участь в українському національному житті краю і високу політичну активність.

Студент С. Бандера був членом УВО, з 1929-го — членом ОУН. Вчилися тут і його брати Олександр та Василь, а також сестра Марта.

Серед музейних предметів: скульптурні і живописні роботи, зразки обмундирування вояків УПА, окремі елементи озброєння; колекція відзнак і нагород періоду національно-визвольної боротьби 1914–1952 роки, яку зібрав і подарував Музеєві колекціонер-фалерист Степан Пахолко; макети будівель у Дублянах, пов'язаних з ім'ям Степана Бандери; спогади про нього; книжки, газетно-журнальні матеріали, ксерокопії документів і фотографій; відеоматеріали, поштові марки, путівники по музеях С. Бандери та інші документи.

Фонди Музею постійно поповнюються. Лише портретів Степана Бандери в Музеї налічується п'ять. Серед них найцікавіші роботи П.Зайченка (1945 р.), Степана Пісьо (1988 р.), Миколи Горди (2002 р.).

Великий інтерес відвідувачів викликають живописне полотно «Освячення каменя під пам'ятник С. Бандері в Дублянах» Миколи Горди; відеокасета «Атентат. Осіннє убивство в Мюнхені»; аудіокасета з голосом С.Бандери (Мюнхен, 1959 р.); скульптура «Степан Бандера — студент», подарована львівським мистцем Ярославом Лозою; альбом на 200 світлин «Відкриття пам'ятника С. Бандері в Дублянах 5. 10. 2002 р.»; марка Підпільної Пошти України з портретом молодого С. Бандери, передана з Мюнхена; унікальне фото, на якому — С. Бандера серед учасників драматичного і співочого гуртків у Дублянах (1930–1931 рр.); фото з сестрами С. Бандери — Володимирою і Оксаною; червоно-чорна стрічка з написом «Провідникові ОУН — Провід ОУН» від вінка з могили С. Бандери, привезена з Мюнхена Ярославом Лемиком в 1994 р., кольорові світлини особистих речей С. Бандери, передані з Музею української визвольної боротьби ім.С. Бандери в Лондоні.

Велику цінність у Музеї мають теоретичні праці Степана Бандери, зібрані у збірнику «Перспективи української революції», автобіографія «Мої життєписні дані», окремі роботи, зокрема «З невичерпного джерела», «Більшовизм і визвольна боротьба» та інші.

Унікальним дарунком з Нью-Йорка є 10-томне видання доктора, професора Петра Гоя «Збірка газетних і журнальних матеріалів про вбивство С. Бандери» (1959–1999), яке передала до Музею дружина автора Олена-Леся Гой.

Меморіальним експонатом у Музеї є земля, привезена з-під рідного дому С. Бандери в Угринові Старому.

Посмертна маска С. Бандери

Статуя С. Бандери

16. Музей історії ЛНУП

Музей історії ЛНУП розпочав свою діяльність 1 вересня 2001 року, в день святкування 100-літнього ювілею присвоєння навчально-науковим установам у Дублянах статусу Рільничої академії. Профіль музею історичний: аграрне шкільництво і наука Галичини XIX–XXI ст.

Експозиція музею розташована в кімнаті площею 80 кв. м. на другому поверсі головного корпусу університету. Експозиційна площа розділена на шість основних груп, які співзвучні з найважливішими етапами діяльності навчального закладу в Дублянах, а саме: Рільнична школа (1856–1878); Висока рільнична школа (1878–1901); Академія рільництва (1901–1919); у складі Львівської політехніки (1919–1947); Львівський сільськогосподарський інститут (1947–1996); Університет сьогодні (Львівський державний аграрний університет 1996–2008, від 2008 – національний).

Експозиційна зала музею історії ЛНУП

Макет старої рільничої школи